

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ประวาลทิพย์. (2540). ผลของโปรแกรมการให้ความรู้ต่อความรู้ ทักษะคิด และพฤติกรรมในการเฝ้าระวังการติดเชื้อในโรงพยาบาลของพยาบาล โรงพยาบาลพระปกเกล้าจันทบุรี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- จินตวีพร แป้นแก้ว. (2545). แผนการสอน: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. วารสารการศึกษาพยาบาล, 13(3), 29-44.
- จรรยาลักษณ์ พงษ์เจริญ. (2544). ผลของการนัดต่อระดับความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ชฎานันท์ ประเสริฐปั้นและคณะ. (2543). ผลของการให้ความรู้ต่อการปฏิบัติของบุคลากรพยาบาลในผู้ป่วยที่ได้รับการคาสายสวนปัสสาวะ. รายงานวิจัยคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม. (2544). จิตวิทยาการเรียนการสอน. กรุงเทพมหานคร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย
- ดวงดาว ดุลยธรรม. (2543). ผลของคนตรีบำบัดต่อการลดปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดยึดตรึงกระดูกขา. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลผู้ใหญ่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ดวงพร นกุลรักษ์. (2543). ผลการสอนด้วยสไลด์ประกอบเสียงต่อความรู้และความสามารถในการวินิจฉัยการติดเชื้อที่ตำแหน่งผ่าตัดของพยาบาลควบคุมการติดเชื้อประจำหอผู้ป่วย. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ทิพย์ถาวร เพชรประพันธ์, วงจันทร์ เพชรพิเชฐเขียร และอรัญญา เชาวลิต. (2546). การรับรู้ความสามารถและการปฏิบัติของพยาบาลวิชาชีพในการบรรเทาความปวดโดยวิธีไม่ใช่ยาแก่ผู้ป่วยมะเร็ง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- นครชัย เผื่อนปฐม. (2538). ความเจ็บปวด. สงขลา: ไทยนา หาดใหญ่.
- นที เกื้อกุลกิจการ. (2537). การสอนผู้รับบริการในโรงพยาบาล. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์.
- นवलสกุล แก้วลาย. (2545). การวิเคราะห์เมตาเกี่ยวกับวิธีการพยาบาลเพื่อจัดการกับความเจ็บปวดหลังผ่าตัด. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาล อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.

- นิโรบล กนกสุนทรรัตน์. (2535). การรับรู้ความเจ็บปวดและวิธีการบรรเทาความเจ็บปวด
ในผู้ป่วยผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- นันทา เล็กสวัสดิ์. (2542). รายงานการวิจัยเรื่องความทุกข์ทรมานของผู้ป่วยหลังผ่าตัดใหญ่.
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- นันทวรรณ อัมพันธ์. (2540). ผลของการตั้งเป้าหมายร่วมกันระหว่างผู้ป่วยเด็ก ผู้ดูแลและ
พยาบาลต่อความปวดหลังผ่าตัดช่องท้องของผู้ป่วยเด็กวัย 7-15 ปี. วิทยานิพนธ์
พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเด็ก มหาวิทยาลัยมหิดล,
กรุงเทพมหานคร.
- นันทนา นุ่นงาม. (2544). ผลของการเสนอตัวแบบต่อความรู้และการปฏิบัติของพยาบาล
ในการป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วย
หายใจ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านควบคุม
การติดเชื้อ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2540). การเรียนรู้. ใน เอกสารการสอนชุดวิชาสุขศึกษามหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมมาธิราช. (เล่มที่ 1, พิมพ์ครั้งที่ 7, หน้า 213-257). กรุงเทพมหานคร:
ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- พรนิภา ลีละธนาฤกษ์. (2542). ผลการใช้สื่ออารมณ์ขันที่มีต่อความเจ็บปวดและความเครียด
ของผู้ป่วยผ่าตัดระบบทางเดินอาหาร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- พรเทพ แพรขาว. (2541). ผลของการเล่นเกมดิจิทัลต่อความปวดหลังผ่าตัดจัดยึดตรึง
กระดูกภายในแบบเปิดในผู้ป่วยชายวัยผู้ใหญ่ตอนต้น. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย. (2535). วิจัยทางการพยาบาล: หลักการและกระบวนการ. สงขลา:
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- มาลี จุฑา. (2545). การประยุกต์จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วน
จำกัด ทิพย์วิสุทธิ์.
- มาลี เอ็มสาอังก์. (2544). ผลของการนวดต่อความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดมะเร็งเต้านม.
วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- รุ่งลาวัลย์ เซ็นนิล. (2543). ผลของการมีส่วนร่วมทางการพยาบาลระหว่างผู้ป่วยเด็กผู้ดูแล
และพยาบาลต่อความเจ็บปวดหลังผ่าตัดช่องท้องในเด็กวัยเรียน. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- รัตนาวดี ขอนตะวันและปัทมา กาค่า. (2542). ความรู้และการปฏิบัติกิจกรรมพยาบาล
เพื่อลดความเจ็บปวดจากหัตถการในทารก. พยาบาลสาร. 26(3), 43-54.

- ลักษณะมี ชาญเวซซ์. (2546). Advanced pharmacotherapeutics. เอกสารเสริมประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการงานเภสัชกรรมคลินิก ครั้งที่ 12/2546. วันที่ 19-23 พฤษภาคม 2546. สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- วัชรีย์ แสงมณีและคณะ. (2543). การรับรู้ของพยาบาลเกี่ยวกับความเจ็บปวดและวิธีปฏิบัติเพื่อบรรเทาความปวดในผู้ป่วยที่ได้รับหัตถการ. รายงานการวิจัยฝ่ายการพยาบาล คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วิภา สุวรรณรัตน์. (2544). ผลการสอนแบบอภิปรายกลุ่มต่อความรู้และเจตคติเรื่องการป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการการพยาบาลอนามัยชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- วันเพ็ญ ปานยิ้ม. (2543). ผลของการนวดจุดฝ่าเท้าต่อความปวดและความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยหลังผ่าตัดมดลูกทางหน้าท้อง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- ศรีสุรางค์ แสงแก้ว. (2542). ผลของการใช้โปรแกรมการฝึกอบรมพยาบาลด้านการพิทักษ์สิทธิผู้ป่วยต่อคุณภาพบริการพยาบาลผ่าตัด. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สมพร ชินโนรส. (2540). ความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดเปลี่ยนข้อสะโพกเทียม. วารสารพยาบาล, 47(1), 35-38.
- สิริวรรณ ศรีพลและพันทิพา อุทัยสุข. (2534). การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. ใน เอกสารการสอนชุดวิทยาการสอน. (เล่มที่ 2. พิมพ์ครั้งที่ 9) นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราชา.
- สุชาฎา คล้ายมณี. (2541). ผลของโปรแกรมอบรมการจัดการกับผ้าเปียนต่อความรู้และการปฏิบัติของคณงานแผนกซักฟอกโรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สุชิน เพชรรักษ์. (2544). การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างสรรค์ด้านปัญญาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: องค์การค้ำจุนสภา.
- สุดกัญญา พัทวี. (2541). ประสบการณ์ความปวดและการจัดการกับความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดหัวใจและทรวงอกชนิดผ่ากลางกระดูกสันอก. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สุนันทา ศรีวิวัฒน์. (2538). ผลของโปรแกรมการผ่อนคลายต่อความเจ็บปวด ภาวะท้องอืด และการพักผ่อนหลังการผ่าตัดในผู้ป่วยผ่าตัดนิ่วในถุงน้ำดี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- สุพร พลยานันท์. (2528). การพยาบาลผู้ป่วยที่ได้รับความเจ็บปวด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค.
- สุธีรา จักรกุลเหลืองสุขเจริญ. (2540). ประสบการณ์ความปวดและวิธีการจัดการกับความปวดในผู้ป่วยมะเร็งที่รับไว้รักษาในโรงพยาบาลรามธิบดี. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, กรุงเทพมหานคร.
- สุรางค์ ไก่ดวงระกุล. (2541). จิตวิทยาการศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรัญญา เชาวลิต. (2543). หลักการพยาบาลผู้ป่วยที่มีความเจ็บปวด. ใน พัชรี ไชยลังกา นวลจันทร์ รมณารักษ์, จารุวรรณ มานะสุการ และอรัญญา เชาวลิต. (บรรณาธิการ). ตำราการพยาบาลผู้ใหญ่ 1. (อายุรศาสตร์). สงขลา: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เอส.ซี. วิบีสสิเนสส์.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2540). หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์.
- เอมอร อุดุลโกคาธ. (2543). ผลของดนตรีต่อความปวดในผู้ป่วยหลังผ่าตัดช่องท้อง. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพยาบาลผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- เอี่ยมพร ทองกระจาย. (2542). การพยาบาลแบบองค์รวม. วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 22(2), 52-62.
- อุทุมพร จามรมาน. (2541). เทคนิคการสอนและวัดผลระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุบล จ้วงพานิช. (2536). ผลของการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมต่อปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านจิตใจของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเต้านม. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อุบล จ้วงพานิชและคณะ. (2538). รายงานวิจัยผลของการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมต่อปฏิกิริยาตอบสนองทางด้านจิตใจของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเต้านม. งานบริการพยาบาลโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.
- อุรวาดิ เจริญไชย. (2541). ผลของการให้ข้อมูลเตรียมความพร้อมเกี่ยวกับวิธีการ ความรู้สึก และคำแนะนำสิ่งที่ควรปฏิบัติต่อความวิตกกังวล ความเจ็บปวด และความทุกข์ทรมานในผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเปลี่ยนลิ้นหัวใจ. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

- Asdourian, P. C. (2002). Acute pain management. In C. A. Warfield & H. J. Fausett (Eds.). *Manual of pain management*. (2 nd ed., pp. 215-222). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Ashburn, A. M., & Ready, B. L. (2001). Postoperative pain. In J. D. Loeser (Ed.). *Bonica's management of pain*. (3 rd ed., pp. 765-779). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Benner, P. (1984). *From novice to expert*. California: Addison-Wesley Publishing Company.
- Bird, A., Wallis, M. (2002). Nursing knowledge and assessment skill in the management of patients receiving analgesia via epidural infusion. *Journal of Advanced Nursing*, 40(5), 522-531.
- Black, J. M., & Matassarin-Jacobs, E. (1997). Pain. In E.M., Jacob (Ed.). *Medical surgical nursing: Clinical management for continuity of care*. (5 th ed., pp. 341-396). Philadelphia: W.B. Saunders.
- Bonica, J. J., & Loeser, J. D. (2001). History of pain concepts and therapies. In J. D. Loeser (Ed.). *Bonica's management of pain*. (3 rd ed., pp. 1-16). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Boss, B. J. (1992). *Medical-surgical nursing assessment and clinical problems*. St. Louis: Mosby.
- Boss, B. J., & Wilkie, D. J. (1996). Nursing assessment and role in management: Pain. In S. M., Lewis, I. C., Callier, & M. M., Heitkemper (Eds.). *Medical-surgical nursing: Assessment and management of clinical problems*. (4th ed., pp. 84-116). St. Louis: Mosby.
- Briggs, M., & Dean, L. (1998). A qualitative an analysis of the nursing documentation of post-operative pain management. *Journal of Clinical Nursing*, 7, 155-163.
- Brown, C., Brown, D., & Bayer , M. (1987). Changing nursing practice through continuing education in physical assessment: Perceived barriers to Implementation. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 18(4), 111-115.
- Brown, T., Bowman, M., & Eason, R. (1999). Assessment of nurses' attitude and knowledge regarding pain management. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 30(3), 132-139.

- Brunner, L. S., & Suddarth, D. S. (2000). *Textbook of medical–surgical nursing*. Philadelphia: J.B. Lippincott.
- Buckley, H. (2000). Nurses management of postoperative pain. *Contemporary Nurse*, 9(2), 148-154.
- Cailliet, R. (1993). *Pain: Mechanisms and management*. Philadelphia: F.A. Davis.
- Carr, E. (1990). Postoperative pain patients' expectations and experience. *Journal of Advanced Nursing*, 15, 89-100.
- Carr, E. (1997) Factors influencing the experience of pain. *Nursing Times*, 93(39), 53-54.
- Clarke, B. et al. (1996). Pain management knowledge, attitudes and clinical practice: The impact of nurses' characteristics and education. *Journal of Pain and Symptom Management*, 11(1), 18-31.
- Coyne, L. et al. (1999). Nurses' knowledge of pain assessment, pharmacologic and nonpharmacologic interventions. *Clinical Nursing Research*, 8(2), 153-165.
- Czurylo, K., Gattuso, M., Epsom, R., Ryan, C., & Stark, B. (1999). Continuing education outcomes related to pain management practice. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 30(2), 84-87.
- Chatchakorn, K. & Petpichetchian, W. (2002). *Knowledge and attitudes regarding pain and its management in Thai nurses*. A Paper presented at the International Conference on Traditions, Evidence, and Innovation in Nursing, Royal City Phuket, Phuket, Thailand.
- Dalton, J. A. (1989). Nurses' perceptions of their pain assessment skills, pain management practices, and attitudes toward pain. *Oncology Nursing Forum*, 16(2), 225-231.
- Dalton, J. A. et al. (1996). Changing the relationship among nurses' knowledge, self-reported behavior, and documented behavior in pain management: dose education make difference? *Journal of Pain and Symptom Management*, 12(5), 308-319.
- de Rond, M. et al. (2000). A pain monitoring program for nurses: Effects on nurses' pain knowledge and attitude. *Journal of pain and Symptom Management*, 19(6), 457-476.

- de Rond, M., de Wit, R., van Dam, F. (2001). The implementation of a pain monitoring program for nurses in daily clinical practice: Results of a follow-up study in five hospitals. *Journal of Advanced Nursing*, 35(4), 590-598.
- Edwards, E. et al. (2001). Improving pain management by nurses: A pilot peer intervention program. *Nursing and Health Science*, 3, 35-45.
- Faherty, B. S., & Grier, M. R. (1984). Analgesic medication for elderly people post surgery. *Nursing Research*, 33, 369-372.
- Ferrell, B. R. (1995). The impact of pain on quality of life. *Nursing Clinic of North America*, 30(4), 609-617.
- Ferrell, J. (1996). The relationship of continuing education offering to self-reported change in behavior. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 19(1), 21-24.
- Field, H. L. (1987). *Pain*. New York: Mc Graw- Hill book.
- Fitzgibbon, R. D. (2001). Cancer pain: Management. In J. D. Loeser (Ed.). *Bonica's management of pain*. (3 rd ed., pp. 659-703). Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins.
- Francke, L. A., Luiken, B. J., Garssen, B., Abu-Saad, H., & Gryphonck, M. (1996). Qualitative needs assessment prior to a continuing education program. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 27(1), 34-41.
- Good, M. (1999). Acute pain: A Review of the research literature. *Annual Review of Nursing Research*, 17, 107-132.
- Hamers, J. et al. (1994). "Factor in influencing nurses' pain assessment and interventions in children". *Journal of Advanced Nursing*. 20, 853-860.
- Helmrich, S. et al. (2001). Factors influencing nurses' decisions to use non-pharmacological therapy to manage patients' pain. *Australian Journal of Advance Nursing*, 19(1), 27-35.
- Howell, D., Butler, L., Vincent, J., Watt-Watson, J., & Stearns, N. (2000). Influencing nurses' knowledge, attitudes, and practice in cancer pain management. *Cancer Nursing*, 23(1), 55-63.
- Idvall, E., Ehrenberg, A. (2002). Nursing documentation of postoperative pain management. *Journal of Clinical Nursing*, 11(6), 734-742.
- Jacox, A. K. (1992). Pain control. In G. M., Bulechek, & J. C., McCloskey (Eds.). *Nursing intervention: Essential nursing treatment*. (2nd ed., pp. 221-231). Philadelphia: W.B. Saunders.

- Kanner, R. (1997). *Pain management secrets special*. St. Louis:Book Promotion & Service CO. LTD.
- Keogh, E., & Herdenfeldt, M. (2002). Gender coping and the perception of pain. *Pain*, 97, 195-201.
- Lebovits, A. H. et al. (1997). Pain knowledge and attitudes of healthcare providers: Practice characteristic differences. *Clinical Journal Of Pain*, 13(3), 237-243.
- Levine, F. M., & De Simone, L. L. (1991). The effects of experimental gender on pain report in male and female subjects. *Pain*, 44, 69-72.
- Mackintosh, C., & Bowles, S. (2000). The effect of an acute pain service on nurses' knowledge and beliefs about post-operative pain. *Journal of Clinical Nursing*, 9, 119-126.
- Manworren, R. C. (2000). Pediatric nurses' knowledge and attitude survey regarding pain. *Pediatric Nursing*, 26(6), 610-614.
- Matassarin-Jacobs, E. (1997). Pain. In J. M. Black & E. Matassarin-Jacobs(Eds.). *Medical-surgical nursing: Clinical management for continuity of care*. (5th ed., pp. 342-396). Philadelphia: W. B. Saunders.
- McCaffery, M. (1989). *Pain: Clinical manual for nursing practice*. St. Louis: Mosby.
- McGuire, D. B., & Shielder, V. R (1993). Pain. In S. L. Groenwald, M. H. Frogge, M. Goodmand, & C. H. Yarbro(Eds.). *Cancer Nursing*. (3rd ed., pp. 499-545). Boston: Jones and Barlett Publishers.
- McNaull, W. F., McLees, P. J., Belyea, J. M., & Clipp, C. E. (1992). A comparison of educational methods to enhance nursing performance in pain assessment. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 23(6), 267-271.
- Meyer, R., Elliott, L. (1998). Pathway to excellence: A peer-based program in continuing education. *The Journal of Continuing Education in Nursing*, 27(3), 104-107.
- Miller, K. M., & Perry, P. A. (1990). Relaxation technique and postoperative pain in patients undergoing cardiac surgery. *Heart & Lung*, 19(3), 136-146.
- Moore, S. M. (1994). Development of discharge information for recovery after coronary artery bypass surgery. *Applied Nursing Research*, 7(4), 170-177.
- Morales, E. (1994). Meaning of touch to hospitalized puertoricans with cancer. *Cancer nursing*, 17(6), 464-469.

- Morin, C. et al. (2000). Differences between the sexes in post-surgical pain. *Pain*, 85, 79-85.
- Nierhaus, A., & Schult, J. (1997). Postoperative pain management. *Pain Review*, 4, 148-157.
- Nixon, M., Teschendorff, J., Finney, J., & Karnilowicz, W. (1997). Expanding the Nursing repertoire: The effects of massage on postoperative pain. *Australian Journal of Advanced Nursing*, 14(3), 21-26.
- Pederson, C. (1998). Nonpharmacologic interventions to manage children's pain: Immediate and short-term effects of a continuing education program. *Journal of Continuing Education in Nursing*, 27(3), 131-140.
- Potter, P. A., & Perry, A. G. (1995). Comfort. In A. P. Potter, (Ed.). *Basic nursing: Theory and practice*. (3rd ed., pp. 35-76). St. Louis: Mosby.
- Puls-McColl, J., Holden, E., Buschmann, T. (2001). Pain management: An assessment of surgical nurses' knowledge. *MEDSURG Nursing*, 10(4), 185-191.
- Riley, J. L., Robinson, M. E., Wise, E. A., Myers, C. D., & Fillingim, R. B. (1998). Sex differences in the perception of noxious experimental stimuli: A meta analysis. *Pain*, 74, 181-187.
- Salantera, S. (1999). Finnish nurses' attitudes to pain in children. *Journal of Advanced Nursing*, 29(3), 727-736.
- Schafheutle, E. I., Cantrill, J. A., & Noyce, P. R. (2001). Why is pain management suboptimal on surgical wards? *Journal of Advanced Nursing*, 33(6), 728-738.
- Sjostrom, B., Dahlgren, W., & Haljamae, E. (2000). Strategies used in post-operative pain assessment and the clinical accuracy. *Journal of Clinical Nursing*, 9, 111-118.
- Spinhuven, P. R., & Linssin, A. (1991). Behavioral treatment of chronic low back pain: Relation of coping strategy use to outcome. *Pain*, 45(1), 29-34.
- Taylor, C., Lillis, C., & LeMone, P. (1993). Comfort. In *Fundamental of nursing: The art & science of nursing care*. (4th ed., pp. 1037-1077). Philadelphia: Lipponcott.
- Timmons, M. F., & Bower, F. L. (1993). The effect of structured preoperative teaching on patients' use of patient-controlled analgesic (PCA) and their management of pain. *Orthopedic Nursing*, 12(1), 23-31.

- Van Nickerk, L. M., & Martin, F. (2001). Tasmanian nurses' knowledge of pain management. *Journal of Nursing Student, 38*(2), 141-152.
- Warfield, C. A., & Kahn, C. H. (1995). Acute pain management: Programs in U.S. hospitals and experiences and attitudes among U.S. adults. *Anesthesiology, 83*(5), 1090-1094.
- Watt-Watson, J., Garfinkel, P., Gallop, R., Stevens, B., & Streiner, D. (2000). The impact of nurses' empathic responses on patients' pain management in acute care. *Nursing Research, 49*(4), 191-200.
- Wessman, C., & McDonald, D. (1999). nurses' personal pain experiences and their pain management knowledge. *The Journal of Continuing Education in Nursing, 30*(4), 152-157.
- Wright, R. K., & Bell, S. K. (2001). Nurses' retention of pain management knowledge. *Journal Nurses Staff Dev, 17*(6), 309-313.